

Յ Է Լ Է Ք

ՄՈՒՍԱՎՎԵՐ

ՐԻՍԱԼԷՅԻ ԻԼՄԻՅԷ, ԷՏԷՊԻՅԷ, ՍԱՆԱԻՅԷ, ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ, ՇԻՔԵԱԵԷ ՎԷ
ՄԷՊԱՀԻՍԻ ՄԻԻՖԻՏԷՅԻ ՍԱԻՐԷ

ԱԼԷՄ ՊՈՒ ԵԱ՛

Իֆրինճի նիսսիսէսէն Տեղաւ (սահիֆէ 18)

Պու ճիհէթլէ սէյիրճիլէր իքի գըսմա ինգըսամ էտուպ, գըսմը գալիլի մէ-
զիեէթ վէ գուտրէթի ճիտտիյէեի
կէօրէ պիլիպ, վէ գըյմէթլէրի իլէ
թագտիր էյլէեէնլէր օլտուղու հալտէ,
գըսմը քէսիրի տախի սուրի կէօսթէ-
րիլլէրի ասարը գուտրէթի սահիհէ-
տէն ատա իլէ էվլէլճէ մէյլ ու բաղ-
պէթ, վէ կէթտիքճէ հիւքիւմլէրինէ
թէպաիեէթ իտէնլէր տիր:

Պունտան իսթիտլալ օլունուր քի,
ավամ իւզէրինստէ պիրիսի գըեասը
սահիհ, վէ տիկէրի գըեասը ֆասիտ
օլարագ իքի նէվի զապիթի մանէվի
վար տըր:

Գըեասը սահիհին քի զէպանղէտի
գըեասը նէճա տիր, մէտլուլու մէղ-
հէպ, վէ մէտլուլ պիհի ֆաղիլէթ օ-
լուպ, պու գուտրէթէ մալիք, վէ
խասաիսի իլէ մութթասըֆ օլանլարըն
իսթինատկեահը ամալը, էֆէնտիմի-

զին «Ախէրին սանա եափմասընտան
հաղղ էթտիլինի սէնտէ պաշգասընա
եափ, վէ սայրըսընըն սանա եափմա-
սընտան խօշլանմատըղըն շէյի սէնտէ
պիր տիկէրինէ եափմա» տէեու պու-
եուրմուշ օլտուղու թէնպիհի շէրիֆի
ումումի վէ թապիլի օլուպ, պունուն
նէթիճէյի մէտլուլիհասը, թապիլէ-
րէնտէ օլան մէսլէք, վէ մէպտէնին
թէֆէրրուաթը քիւլիւեէսինի միւճ
թէմի տիր:

Իմտի ինսան գըսմընտա տինտար,
վէ ֆաղիլէթքեար օլան իլէ օլմանան,
վէ օ միսիլիլէրին գատր ու գըյմէ-
թինի թանըեան իլէ թանըման
քիմնէլէր, հարաքեաթ վէ մուամէլա-
թը վագատարընըն թէնպիհի շէրիֆի
մէզպուր մէհէքքինէ վուրուլմասըյլա
աննաշըլըր, վէ դուվլէյի միւֆէքքէ-
րէեէ միւհիթաճ տէնիլէն մուզանէսէ
իլթէ զիքր օլունան մէհէքքին տիլին-
տէն աննամաղ հիւնէրի տիր:

Գըեասը ֆասիտ հիւքմիւնէ թապի
օլանլար, եօգարրտա պէեան օլուն-

տուղու վեճի՛ն ճիտտի՛ն թագլիտ-
տէն թէֆրիգէ՛ ատէմի՛ իգթիտարտա
պուլունանլար օլտուղու, վէ նազարը
տըղգաթլարը սուրի կէօթէրիչէրէ,
վէ պիր թագըմ մասկէլի, վէ մատտի
մանէվի նիւմաիչէրէ միւնհասըր պու-
լունտուղու ճիհէթլէ, անլէր իչուն տա-
խի մէտըլլ րաղպէթի ավամ, վէ մէտ-
լուլպիհ իսէ տիւնեավի սէատէթ ատտ
օլունան ասվալը փուճէնճամ տըր:

Պու իֆատէտէն իսթինպաթ օլու-
նաճաղը իւղրէ գընասը ֆասիտին
մէտըլլու իլէ մէտըլլպիհլէրի պիւս
պիւթիւն չիւրիւք թաշթա կիպի շէյ-
լէր օլտուղու հալտէ, անրն սիհրիլէ
մէսհուր օլանլարըն քէսրէթի, պիր
թագըմ ատէմլէրէ եօղու վար կիպի
սաթմաղ ճէսարէթի վէրմիշ, վէ քիւս-
թախլըգտա օ տէրէճէ իլէրիլէթմիշ
տիր քի, պու ալէմտէ էն գիւտտէ շա-
եանը հիճվ ու իսթիհզա օլանլար պու
օեուճուլար օլսա կէրէք տիր:

Իմտի նէօվպէթի քէլամ օրաեա
կէլմիշ տիր քի, պու օեուճուլարըն
գուլլանտըղլարը մասկէլէր հանկըլա-
րը տըր. վէ նասըլ օլուպտա թագ-
լիտճիլիք իլէ սէյրճիլէրին նազարը
մէյլ ու րաղպէթիհի զասպ էթմէքտէ
տիրլէր պուրասընը արաեալըմ:

Մատտի մանէվի մասկէ վասէթա-
սըյլա, թագլիտ վէ թաանի էտիլմէք-
տէ պուլունան հէր նէվի գուտրէթ,
գէքեալէթ վէ մէգիեթիին պիրէր պի-
րէր թաատատը, նազապիլի իմքեան
պուլունտուղունտան, էնվաի միւլթէ-
լիֆէսի աննաչըլա պիլէճէք տէրէճէտէ
պաչըճալարընընը գիւրի իլէ իքթիֆա
օլունաճագ տըր:

Մալիւմ տիր քի պու ալէմտէ ճէլլի
նազարը տիգգաթ վէ թէվէճճիւհիւ

միւճիպ ինսանճա իւշ նէվի մախսու-
սիեթ վար տըր, պիրիսի կիւզէլիք,¹
տիկէրի ագըլ, վէ իւշիւնճիւսիւ զէն-
կինլիք տիր:

Պըրագ քի, պունլարըն եէքտիկէրէ
տաիմա րիգապէթի, վէ հէր պիրինն
տիկէրինն թէրճիհ օլանմաղ իւղրէ
էֆքեարը նասը իսթիլա իտէր փէք
չօգ ճիհէթի վար տըր... վէ պու րի-
գապէթ էսկի զէման փութըրէթսթ-
լէրինն կիւզէլիք, իւմ, վէ զէնկինլիք
իլան վէ իլանիլէսի օլան Աստղիկ
Աթէնաս, վէ Պըլտոն պէյնիտէ տա-
խի հիշ պիր վագըթ նօգսան օլամա-
մըշ տըր: Մէսէլէնին օ ճիհէթի սա-
տատը պահսըմըղըն խարիճինտէ օլ-
տուղունտան օրասընը պիթթէրք,
պուրատա անճագ պալեատա գիւր օ-
լունան մուգալլիտլէրին իճրայը լու-
պիլթա, գուվլէյի զալէպէլէրինն
ինսանլարը եէսիր իտէր օլան, կիւզեյ-
լիֆ, ագը, վէ զէնկիլիլի մասկէլէրի
իլէ պաշլար օլտուղլարընը իզան իտէ-
ճէյիլ տիր:

Կիւզեյ լուղէթի լիսանը թիւրքիտէ
կէօզ քէլիմէսինն պիր յեառը մէճհու-
ղէ իլավէսիլէ, նազարըն մէճգուպու
մանասընա սըֆաթը թապիլէյի միւ-
շապահա տըր:

Վէ քէզալիք զէպանը Փարսիտէ
տաիի, գալպ եա տէ կէօնիւլ ճէլպ
էտիճի մանասընա օլարագ, Տիլ վէ
պէր տէն միւրէքքէպ Տիլպէր քէլիմէ-
սի իսթիմալ օլունուր քի պու տա օ
տէմէք տիր:

¹ Պու մախսուսիեթիտէն պիրինճիսինն
ագըլ եաղըլմամըշ օլմասը հէր նէ գա-
տար գաիտէյի թապիլէէէ գաղը իսէ
տէ, պահսըն իճապը էօյլէ կէթիւրիլին-
տէն մաագուրուգ:

Վէ պիր ըրվանէթէ կէօրէ տէ, պէր
Ֆարսիճէ մէյլէ մանասընը տախի
վէրտիյնտէն կէօնիւջ մէյլէսի, հա-
խօտ էյյենճէսի տէմէք օլուր:

Կիւզէլիյի թաապիր իչուն պու իքի
լիսանտա տա հիւքմիւ թապիաթտան
պիլիսթիտլալ իհտաա օլունան քէլի-
մաթը մէզպուրէ, մէֆուլլարընտա պիր
գուվլէյի մէճգուպէ օլտուղունու, վէ

օլաճաղը աշիքեսար վէ ճէլլի տիր:

Պուրատա թէն կիւզէլիյինէ տաիր
օլան գարըճա մուգալլիտիյի զիքը էթ-
մէք իսթէմէմ, չուն մատամքի պու
պապտէ էն զիեստէ մէհարէթ իպ-
րազ էտէ պիլէն մուգալլիտիյին հիչ
պիրիսի, թէն իւզէրինտէ թասնի էտի-
լէն կիւզէլիքտէն ինսանըն գալպէն
հիսա իտէր օլտուղու նէֆրէթի թա-

նազարը ինսան տախի ճազիպի պու-
լունտուղունու իֆհամա միւպթէնի,
վէ մատամքի մէգքիւր օեունճուլա-
րըն իգթիղայը մէսլէրի թապիլիսի
տախի, պազի գալպի, վէ պազի տէ
նազարը իսալգը դասպ էթմէքտէն ի-
պարէթ տիր, պինա պէրին իք չա-
պալարը օ մասկէնի թագընարագ
կիւզէլիք սըֆաթընա մէվսուֆ օ-
լան խասաիսի իիթիլաս պապինաէ

պիլէնի ըէֆէ միւգթէտիր օլամամը-
լար տըր:

Վէ մատամքի ըէսիմտէ կէօրիւլէն,
վէ հալ հէյեթէթ վէ նէզաքէթլէրինտէն
փաքիզէ վէ ֆազիլէ օլտուգլարը, եէք
նազարտա տէրք իտիլէն իսանըմլար¹
միսիլիւլէրին, մահիեթի խասաիսի
(Գոսուրու պահաւա)

¹ Ճաղաթալ իսանընճա խանըմ, խանքէ-
լիմէսինին միւէննէսի իթիպար օլունուր:

ԳԱՅՍԵՐԻՅԷՆԻՆ ԱԹԻԳ ԳՕՃԱՊԱՇԸԼԸՂԸ

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Պ Ա Պ

ԵԱԳԱՆԸՆ ԷԼԷ ՎԵՐԻԼՏԻՅԻ

Պու վուգուաթըն արգասընտան վագը օլան իւչիւնճիւ տէհչէթամիգ քէյֆիեէթ-տէ գիրտէ հէքեաեէ իտէճէյիմիգ խուսս օլմուչ տուր:

Էլլի եաշընտան եօգարը թախմին օլունուր օրթա պօյլու վէ շիշմանճա պիր գատըն, պաշընը կապոս թաապիր օլունուր պիր գօեումաի չէնպէր իլէ սարմալտմը, վէ աեաղընա եէրլի սահթի-եանտան մաամուլ պիր սիեահ չիգմէ տագմըչ օլտուղու հալտէ, ըէֆիգի օլուպ եիւզիւնտէն անճագ օթուգ եաշընտա գանն օլունան, վէ պիր գօլունու թագմաեարագ կէեիւնտի Մարաշ ապասը ալթընտան պիր էլինէ պիր ղէնպիլ, վէ տիկէր էլինէ տախի մուշամա ֆէնէր ալմըչ օլան պիր տէլի գանլընըն գօլունա եափըչպ, վէ նէ եօլտա աճէլէ կիտէճէք-լէրինի շաշըմագտա օլմալարընտան, վէ աեագլարընըն տօլաշմասընտան գարլարա պաթըպ չըգարագ, վէ պապի քէրրէ տախի տիւշիւպ գալգարագ, ագըպէթքեար եաղը թաապիր օլունուր խարիճի չէհիրէ չըգա պիլտիքտէն սօնրա ատըմլարընը էրմէնի դարիպլէր մէգարլըղընա տօղրու գալտըրտըլար:

Պու իքի արգատաշ, մահալլէլէրին պիթմիշինտէ օլան թարլալար քէնարընը սալիմէն թութ տուրտուգլարը կիպի, տէլիգանլը օրատա պիրագ տուրումուեաեադ « Եա Բապպի չիւքիւր... » տէեիւ պիր կէնիշ նէֆէս ալտը, վէ արգասընտան « գատըն տէտի, արգատաշընա, պունտան պէօյլէ էլիմիգտէ ֆէնէր պուլունմասը էյի գաշմագ, շիմտի սէօնտիւրիւպտէ ափտէթտէ չէհիր քէնարընա վասըլ օլունճա թէքրար եագմալընը, պէնտէ չագմագ քէսէսի վար տըր: »

Մէրգումէ գատըն հէր նէ գատար

քէնտինէ ախտ օլան վագիֆէնին իճրասընտա եէքթա խտի իսէ տէ, էսնայը սէֆէրտէ մէէմուլ օլունան թէհիքէլէրտէն, վէ օլտուգլարը եէրտէն սօնրա տախի ֆէնէր իլէ կիթմէտէն նէ կիպի մագարրաթ իրաս էտէպիլի օլտուղունու քէստիրէմէգ իտուլինտէն, տէլիգանլընըն ճէվապը մէգպուրինէ պիր մանա վէրէմէտի:

Լաքին տէլիգանլը եաղը եիւզիւնտէ, վէ էօյլէ պիր կէճէ վագթիւնտէ էլլէրինտէ շալգ պուլունմասընըն չէհիր քէնասընտա քեաեիւն էվլէրտէ օլանլարտան պիրիսինին կէօլիւնէ վուրուպտա շիւպհէլէնտիրիլմէլէրինտէն, եախօտ պիր ագ էվվէլ աշվալը թաարիֆ գըլընան Գարապալըլարտան քէօշէ պուճագ կիլլէնէն օլուպտա, շալգը ալճըլըգլարընա ֆուրսաթ ատտ իտէրէք հէման կէլիպ տէրէլէրինէ չէօքմէլէրի խէյֆիւնտէն տօլաեը ֆէնէրին մութլագ սիւրէթտէ սէօնտիւրիւմէսի էլլէմ օլտուղունու պիլի, վէ պիրտէ պէօյլէ քիւլլիեէթլի գար տիւշմէլէրինտէ տաղ ճանապարհարընըն պունալըպ վէ աճ գալըպտա, րասթ կէլէն հայվան վէ ինսան գարարտըսընա սալտըրարագ փարչալամագ իւզրէ չէհիր էթրաֆընը տօլաշըր օլմալարընը տա տէր խաթըր էթտիքճէ գուվվէթ վէ ճէսա-րէթի պիր եանտան թիւքէնիր խտի:

Իշթէ պու էնտիլէլէրին պիր ճիհէթինտէն օլուն պարի գուրթ ուլմագ իւզրէ տէլիգանլը ֆէնէրէ պիր բիւֆ էտիպ սէօնտիւրտիւքտէն սօնրա, մէրգումէ գատընըն սըգը ֆըգը գօլունա սարըլարագ, վէ եարը պէլլէրինէ գատար գարլարա տալըպ չըգարագ եօլարընա տէվամ իտէրլէր խտի:

Փահալ օլաճագեա, կիճէնին էօրֆիւլիւ սիւքիւթիւ արասընտա պիր արալըգ նակեահան ուզագտան պիր քէօքէ ուլունմասը սէսի ալըլար, պիրտէն խուլլանարագ օլտուգլարը եէրտէ տիքիլի գալըպ տիտրէմէյէ, վէ պունու կէչիւրիպ իքի ատըմ տահա ալըր ալմագ գուլագլարընա պիր կիւրիւլտիւ տիւր տօգանըր, եինէ քէմալը խէյֆ վէ իւրքիւնտիւ իլէ

կանկ ալըպ, վէ իքի թարաֆը տէնէե-
րէք գըր ըրւզիկեարլարը սէսի օլտուղու-
նու քէչֆ իտէսիեէ գատար եիւրէքլէրի
թիւքէնմէյէ, վէ իլլա իլլա պիրտէ եէնի
պաշլաեան շէտիտ փօրեազըն եէրլէրտէն
ալըպտա հանկը թարաֆա տէօնսէլէր
լպաշա չըգամսեաճազ շիտտէթ իլէ եիւզ-
լէրինէ կէօզլէրինէ սաւլուրտուղու գար
թօղունտուլարընա թէհամիւլ կէթիւրէ-
մէմէյէ տիւշար օլտուղլարը սօն քէրթէ-
տէ տախի, ճանլարըն տիւշլէրինէ ալա-
րազ, ընկըլ եօգուշ իքիսիտէ եօլլարընա
կիթմէք չապասընտա իտիլէր:

Պու հալ իլէ տահա հէնուզ դարիպիւր
թարլասընըն եարը եէրինէ գատար գա-
թը մէսաֆէ իտէմէտիքլէրի սըրատա,
պիր արալըգ պիր ըուզիկեար տըր գար
թօղունտուսու իլէ պէրապէր պուշլարըն
եիւզլէրինէ պէրապէր չարփընճա, էվվէ-
լա գատընճըղազըն կէօզլէրի գարարըպ
թէնկէր մէնկէր օլարազ գարլարա պէօ-
լէնտի, վէ տէլիգանլը իսէ տիտէեէն
տիւզլէրի իլէ քէնտիսինի, վէ սըրթընտա
օլան զէնպիլինի զապթ իտէ պիլիպտէ
ազլընը պաշընա թօփլաեասընա գատար
էճէլ թէրի տէօքմիւլ իտի:

Նէ հալ իսէ պիր գաշ սանիեէտէն քէն-
տիսինի պուլուպտա, եիւզլէրի մօս մօր
օլան, վէ էլլէրի աեազլարը տօնմագ
տէրէճէսինէ վարարագ հարաքէթտէն
տուր օլմուշ կիպի պուլուշան մէրգուլմէ
գատընը, պէօլէնմիշ օլտուղու գար արա-
սընտան գուճագլաեըպտա գալըրմագ
չապասընտա իքէն, պիրտէ նէ պագար-
սըն տէրէլէրինէ իքի նէֆէր ըիւր սիւահ
հայտուտ տիքիլմիշ կէօրտիւլէր:

Պունլարտան պիրիսի զաեէթ հէյպէթ-
լի վէ պօեու հէմ ուզուն վէ հէմտէ էն-
լի օլուպ, սարըգ սարըլը օլարագ պաշը-
նա գօեուշտուղու սիֆրի քէչէ քիւլահ
իսէ հէյպէթինի պիր գաթ տահա տէհ-
չէթլէնտիւրմիշ: Վէ օ շէտիտ սօղուգտա
տախի կէեինտիյի աշըգ եէլէքտէն օրման
քէսիլմիշ օլան կէօյսիւնիւն իրի վէ սիեահ
գըլլարը տըշարը սէրքիլմիշ պիր վահշի
իտի:

Պու վահշինին սըրթընտա տիւզ գափա-
ղընտան եօգարը պիր ապա, տիւզլէրինտէ
սիեահ գըլտան մաամուլ պիր տար չալ-
վար, աեաղընտա դըրմ գըրմ օլտու-
ղու հալտէ տիւզ գափաղընա, վէ ապա-
սընըն էթէյինէ գատար տաեանմը իրի
գօնճուլ լէօք գըրմըգը ճիւլմէ, վէ ապա-
սը իւզլէրինտէն պազլանմը օլտուղու
տէօրթ փարմագ էնլիլիյինտէ մէշին գու-
շաղընըն սաղ թարաֆընտան ասըլմը վէ
ճիւլմէսի գօնճունուն եարը եէրինէ գա-
տար սարգըլմը պիր փալա օլտուղու միւ-
շահէտէ օլունուր, վէ սինէսինէ տօղրու
ապասընըն արասընտան կիւմիւլ գագմա-
լը գունտաղընըն փարլաեընըն նէգա-
րէն, ապասը ալթընտան պէլինէ պաղլա-
տըղը սիւահլըգտա տախի պիր չիֆթ տա-
պանչա եաթըյօր օլտուղու աենաշըլըր
իտի: Տիւշար օլտուղու պիլիեէտէն սօն-
րա կիւճ հալ իլէ քէնտիսինի թօփլաեա-
րագ աեազ իւզլէրինտէ տուրուպ տու-
րամատըղը, վէ շիտէթլէ տիւշ շագըր-
տաթտըղը հալտէ, մէրգուլմէ գատըն
հէրիֆին պու հէյեէթինի կէօրիւնճէ քէն-
տիսինի պիւթիւն պիւթիւնէ շաշըրըպ,
վէ նէրէտէ նէ հալտէ օլտուղլարընը
ղայպ էտէրէք զայ ազըլ օլտու, վէ պի-
նաէն ալէյհ ազլընը քեամիլէն ուշուրա-
ճագ օլան հայտուտուն լէհէսի տէհէ-
թինին իլք էվվէլ ֆէրգինտէ օլամատը
իսէտէ, պիր իքի սանիյէտէն պիր ճիւզի
քէնտիսինի թօփլաեըպտա եիւզիւնէ տօղ-
րու թէմտիտի նիկահ էթաիքտէ, թաս-
լագ եիւզլիւ, վէ զաեէթ բէօրթլէք վէ
պուլուլթի կէօզլիւ պիր ըզպանտուտ ա-
տէմ օլուպ, կէօզլէրինին գըզարտընը
պէեազլարընը քեամիլէն գափլաեարագ,
սիեահլարը զանն իտէրսինքի աթէշ օր-
թասընտա գալմըշ, վէ փալա պըյըգլա-
րընա եիւզիւնտէն պիրազտա թըրաշ էք-
լէեէրէք գըվըլմըշ ուճլարընը, գուլագ-
լարընա տօղրու պիրէր սէլէ պօյունտա
ուզաթմըշ օլտուղունու կէօրիւպ, վէ օ
կիւնէ գատար պու հէյեէթտէ պիր քիւմ-
սէեէ թէսատիւֆ էթմէմիշ օլտուղունտան
արթըգ պաշգա շէյէ պագաճագ հալ

վէ մէճալի, վէ ալթ իւսթ օլմագտա օլան եիւրէյինին շէտիա չարփընտըսը սէսկ-
ալիյէ, սուհուլէթ իւզրէ նէֆէս ալմագլը-
ղընըն պիլէ իհթիմալի գալմամագտա իտի:

Կէլէլիմ՝ պու վահշինին տիկէր արգա-
տաշընա պուլնուլտա եիւզիւնտէ պիր
աճէմ բէշէսի տութուլու օլուպ, ալթըն-
տան եալընըզ քէօրի քէնմիշ աթէշ կիսի
կէօղլէրի փարլամագտա, վէ պաշընտան
աշաղը պիր օգնու օղլու քիւրքիւնէ պիւ-
րիւնմիւշ պուլուլմագտա իտի:

Մէզքիւր քիւրքիւն գօլարը օլմատը-
ղընտան, վէ գալուշտուրուլարագ պի-
լինտէնտէ պաղլանիւշ օլտուղու կիսի,
պու քիւրքէրին տէրի թարաֆը աշը
պօյա իլէ պօեանարագ գուլանըլըր իտու-
լինտէն, պու առէմտէ տիւզ գափագլա-
րընա գատար սէթր իտէն գարոտան
եօգարը գըրմըզընա պօյանմըշ պիր մէ-
զար թաշը կիսի տիքիլըր տուրուր իտի:

Պու արալըզ տէլի գանլընըն գալպի
թաարիֆի միւմքինսիւզ պիր թէլաշտա,
վէ շու վուգուլթըն ղաեթ տէհէթիլի
պիր նէթիճէ հասըլ էտէճէյինի պիւքէշֆ
աղլը պաշընտան սըշրամագտա օլտուղու
հալտէ, վահշիլէրին սուս ու փուս պուլ-
արը տէնէմէլէրինի, վէ հիշ պիր ճէվապ
իթմէմէլէրինի, եափամագլարը ֆէնալըղը
փրաթաարլամագտա օլմալարընա վէրէ-
րէք եիւրէյինտէ եաղ գալմամագտա իտի:

Փալա պընըզլը վահշի, հէեթիինին թէ-
էսիթի տէհէթիինի արթըզ քեաֆի սա-
եարագ, պընըզլարընը պիր գաթ տահա
սըղանըզ գըվրաթտըգտան, վէ փալա-
սընը սընըրըզ կէօյիւս կէօյիւսէ եանաշ-
րտըգտան սօնրա, կէօյլէրինի շէրշէնրիւ-
իլիւ սիւրէթտէ պիր այգըրը պէլէրտիշ
մէէ «չափուգ... հէման տիւլիւն էօնիւ-
վա» տէտի, պիր այգըրը վէ ճանավար-
վարի սէօյլէնիշ իլէ:

Տէլի գանլը իլէ գատըն սալախիսանէ-
էէ կէտէճէք օլտուգլարընը պիւլէլէր
պիլէ պու էմիէ գարշը կէլմէնին իհթի-
մալի օլմատըղընը պիլիպ, վէ հիշ պիր ճէ-
վապ էթմէքսիլին հէման էօնլէրինէ տիւշ-
աիւլէր, վէ իքի հայտուտ արգալարըն-
տա օլարագ եինէ գարլարը եարմաճա-
սընա գըր օղլու մէզարըղընա տօղրու
իլէրլէտիլէր:

(Մապրաի սօնրա)

Ս Ս Վ Թ

Ինսանըն էսէրի գուվլէյի նութ-
գիյէսի օլմագ իւզրէ, թէրէննիւմ վէ
թէքէլլիւմ պապլինտէ տիհանընտան
իքի նէվի սէս խուրուճ էտիպ, թէ-
րէննիւմ ճիհէթիլլէ օլանըն մուսիգի
ասլի, վէ թէքէլլիւմ գաստիլլէ օլա-
նըն աալի սարֆը թապլիյի պուլուլ-
տուղու, վէ պուլնուլ խալիգի իսէ
թանիլըր թէալա լէմէզլէի հաղրէթ-
լէրի օլտուղու տէրքեար տըր (Ելից,
Գ. 11):

Էճղայը ասվաթը թապլիյէ էկէրչի
քեաֆֆէյի մախլուգաթ, վէ հայվա-
նաթտա մէվճուտ իսէ տէ, հիշ պի-
րիսի էսէրի խասաիսի լուհանիյէտէն
օլմատըղընտան ինսան սէսի կիսի
միւքէմմէլ տէյիլ տիր:

Նիչուլն քի, ասվաթը ինսանիյէ մու-
սիգ, վէ եաղընըն էսասը հուտուսու
օլուպ, մախլուգաթը սաիթտէ պու-
լուլնան ասվաթը միւնֆէրիտէ, թա-
պլիյի սէսլէրի սանաիեէ թահվիլ իչիւն
անճագ պիր ալեաթ վէ թէսհիլաթ
օլմուշ տուր:

Պահաըմըզը իզահ էտէլիւմ, պիր չօ-
ճուղուն հինի թէվէլլիւտիւնտէ չը-
գարտըղը սէս միսալի, հայվանաթ
ճինսինտէ տէ օլան պիմանա սէսլէրին
վէ գուշլար զիւմիէսինտէ պուլուլնան

ավագ, վէ նազմէլերին էճղասը, ճանարգ վարլըգլարտա տախի մէվճուտ օլտուղու միւշահէտէ օլունմուշ, վէ էճղայը միւնֆէրիտէնին եէքտիկէրի իլէ իրթիպաթ, վէ պիր արանա իծթիմաի իլէ ինսանտա ասարը միւէսսիրէսի կէօրիւլէն էն միւքէմմէլ վէ միւնթաղամ նաղմաթ, վէ մագամաթա թաղլիտ էտիլէ պիլէճէյի միւթալաա գըլընմըշ օլմասը, էզմինէյի աթիգատէ էրպապը մէրագըն թէհարրիեաթը իսթիգասաքեարանէսինէ վէսիլէ օլարագ, էսասի սէսլէրի միւթէֆէրիգաթընտան թէֆրիգ, վէ տիլսահ իւզրէ պիր պիրինէ թէլհիգ պիրլէ իսթէնիլէն մագամ վէ գաիտէեի իճրանա քեաֆի էնվայը ալեաթը մուսիգիյէ իհտաս վէ իճատ, վէ ալէլումում չալիը իսմիլլէ եատ էթտիլէր քի, իգթիզասը մուսիգ ֆասլընտա թէվլիհ օլունտու:

Սէսին տիկէր շիւպէսի քի, սէօզիւն վէ մէրամ աննամագ վէ աննաթմագլըղըն վասէթասը տըր, եալընըգ էշրաֆը մախլուգաթ օլան պէնիյի ատէմէ մախսուս, վէ Հագգ թէալէ աֆէրիննտէ հագրէթլէրինին իհսան պուեուրաուղու գուվլէյի նուլթգիյէ իլէ մահսուս օլմագ միւլապէսէսիլլէ տէյիլ եալընըգ թէքէլլիւմէ, իլլա սէսին թէրէննիւմէ միւնհասըր օլան գըսմընըն թէրվիհինէ տախի եալէրի հիքմէթ էսէր տիր:

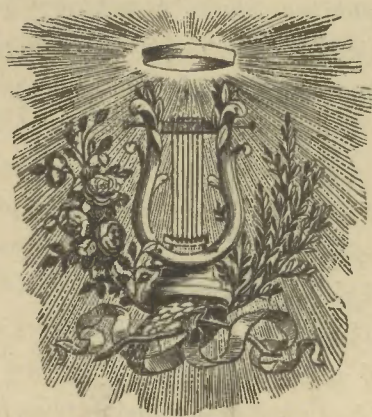
Շէօյլէ քի թէրէննիւմիւն թէէսիրի թապլիսի իքի նէվի օլուպ, պիրիսի ինսան գըսմընըն, զայըր նաթըգի օլան, վէ հայվանաթ ճինսինտէ տախի մէվճուտ պուլունան տույկուսունա հիւքմէտէրէք հըրս արգու շիտտէթ վէ միւլաիմէթինի միւճիպ օլտուղու տուր:

Պինա պէրին էկէր չալիը սէսի ինսանա պու գատար թէէսիր իլէ խիթամ պուլսա իտի, ինսանըն հայվանաթտան ֆէրգի եօգ տէմէք օլաճագ տը. լաքին ասվաթը մուսիգիյէ իքինճի սիւրէթտէ հալը ասլիսի իլէ ինսանըն բուհ տույկուլարընա, վէ էֆքեարընա տա հիւքմ ու թէէսիր էտէրէք կիւլաիւրիւր աղլատըր տիւլիւնտիւրիւր սէվինսիրիւր, վէլ հասըլ հէր նէվի հիսսիեաթը միւֆէքքէրէեէ տէ իլգա էտէր օլտուղու, վէ պիրտէ իֆատէյի մէրամ խիւլասէ, վէ քէլամ էպեաթը մէվզունէ եափըլըպտա նաղմէյի տիլթէշնէ իլէ թէրէննիւմ էտիլմէտէ իսէ, գալպի ինսանա տահանէ գատար զիեատէ թէքսիրի թէէսիր էտէճէյի զայըր միւհթամը թէվլիհ տիր:

Վասէթայը իֆատէյի մէրամ օլան քէլամըն, սէսին թէրէննիւմ ճիհէթիւնէ տախի պիւեիւք թէէսիրի օլտուղունու իֆատէտէն սօնրա, կէլէլիմքի գաիտէյի իրթիպաթը միւքեալէմէ սըֆաթը սէլասէեէ մախսուս օլուպ, եալընըգ միւթէքէլլիւմ իլէ մուլաթըպ պէյնինտէ գալմագլա, իճրայը թէլագգըլը էֆքեար, վէ թէֆհիմի մուամէլաթ վէ իլսթար, քէսպի ումումիւեէթ էտէմէզ իտույինէ մէպնի, սէսին թէքէլլիւմէ միւնհասըր օլան շիւպէսինն զաիպլէրէ տախի թէպլիզի իլէ ումումիւեէթի ինթիշարը զըմընտա վասաիթի մատտիլէեէ իհթիեաճ մէսս իլլէտի:

Պինաէն ալէյհ պու ճիհէթէտէ սարֆը էֆքեար վէ իգտամ էտէնլէր օլուպ, էվլէլ պէ էվլէլ սէսլէրի թագսիմ, վէ իշարէթ իլէ էնգարը ալէմէ թագտիմ էթտիլէր, վէ մէգքիւր իշա-

րէթլերին իսմինի իսէ հարժ թէսմիեէ
 իյլէտիւէր քի, րէսմլէրի կէօղէ վէ
 սէսլէրի գուլաղա տօգուլնարադ ճինս
 վէ գուլվէթլէրի իսթիֆհամ օլունուր,
 պունուն թափսիլաթը տախի հարֆ
 վէ սարֆ ֆասլընտա թասրիհ իտիլտի:

Մ Ո Ւ Ս Ի Գ Ի

Եւք նազարտա օլ միւքէլլէֆ գուպ-
 պէյի ասիւման, վէ ճէմիյի քեաեի-
 նաթ վէ մախլուգաթը ճիհան Հադդ-
 թէալա հաղրէթլէրինին ազամէթ վէ
 գուտրէթլինի իմա վէ իսպաթ, վէ ան
 ասըլ հէր պիր շէյին պիր ինթիզամը
 թապիյէ թահթընտա պուլունտու-
 ղունու իշհատ էտէր իսէ տէ, պէնիյի
 ատէմ էնվարը իլմ իլէ մութթասըֆ
 օլմատըգճա հիշ պիր շէյին հիքմէթ,
 վէ էսրարընա մէհմա իմքեան վազըֆ
 օլա պիլմէք իւղըէ, լեազըմ կէլէն թա-
 հարրիեաթ, վէ թէտգիդաթա միւզ-
 թէտիր օլամամագտա տըր:

Քիւլլիւ հիքմէթ ու էսրարտան պի-
 րիսի պուլունան ասվաթըն քէշֆի
 տախի պու գապիլտէն օլուպ, ինսանըն
 թէքէլլիւմ վէ թէրէննիւմիւնտէ օլան
 գաիտէյի թապիյէ միւնասէպէթիլլէ
 թէլադգըլի էֆքեար օլունա պիլտիյի,

վէ պիր լիսան թէքէլլիւմիւնիւ պիրիսի
 տիկէրինտէն օ գաիտէ տէլալէթիլլէ
 թահսիլ էթմէքտէ պուլունտուղու
 կիպի, թէրէննիւմ պապիլտէ տախի
 մուամէլաթը մէպհուսէ իճրա օլունա
 կէլտիյի տէրքեար իսէ տէ, իշպու
 գաիտէնին քէշֆի հիքմէթ ու գուլ-
 վէթի տէ մութլադա իլմէ թէալլիւգ
 էտիպ, պինաէն ալէյհ մուալլիմին
 թարաֆլարընտան հէր լիսանա մախ-
 սուս պիրէր գավաիտի սարֆիյէ, վէ
 ասհապը հիւնէր վէ մարիֆէթ վասէ-
 թասըլա իսէ էնվայը ալեաթը մու-
 սիգիյէ իհասա վէ իսթիլա օլունմուշ,
 վէ ճայը տըգգաթ օլան նօղթա շու
 տուր քի, պունլար ասվաթը թապիյէ-
 տէն ալընըպ, վէ ծոա թաթպիդ ի-
 տիլտիյի հալտէ, լիսան վէ մադամըն
 թաալիմի իշուն իշթէ օ թադլիտլէր
 միֆթահ, վէ րէհպէր ատտ գըլընմըշ
 տըր:

Չունքի պէնիյի ինսան սէօյլէմէք
 տէրէճէսինէ վասըլ օլասընա գատար
 պիթ թէճրիւպէ էճնասը ասվաթը
 թէֆրիդէ քէսպի մէհարէթ էտէրէք
 կէօղիւ կէօրմէտիյի հալտէ պիր թա-
 պադ չընլամասըլա թահթա գըրըլ-
 մասընը, վէ պիր քէօրէք հավլամա-
 սըլա քէտի մըրըլտըսընը թանըր օ-
 լուր իսէ տէ, պու սէսլէրին պիրի պի-
 րինտէն օլան ֆէրգինի, վէ ճինսլէրի-
 նի պիլլէմէզ, վէ սէօյլէմէյէ վէ թէ-
 րէննիւմէ պաշլատըգտան սօնրա թէճ-
 րիւպէսի հէր նէ գատար թէզէյիւտ
 իտէր իսէ պիլլէ, իսթիֆատէսի եա-
 լընըզ սէսլէրին մէպնիյի իլէյհի օլան
 հարէքէթէ, վէ ճիհաթը մանէվիյէ-
 սինէ մաաթուֆ օլաճաղընտան, աս-
 վաթըն էճնասը միւլսթէլիֆէսինին
 իսթիֆհամը պապիլտէ հասըր իշթի-

ղալ էթմէզ, պու սէպէպտէն էսրարը հիքմէթ իճրաաթը թապիաթ նէզ-տինտէ մէթում գալըր:

Անճագ նէ զէման քի, օ թարաֆա հասըր նազարը տըգգաթ էտիլըր, վէ թէտգիգաթը միւգթազիյէնէ կիրի-շիլըր իսէ, ճինսլէրինն պիլինմէսի, վէ մաթլուպ վէճհլէ պիր պիրինէ րապթ էտիլմէսի, այրճա պիր մէ-հարէթէ միւթէվագգըֆ օլտուղունուն թէսլիմ էտիլմէսիյնտէ շիւպհէ եօգ-տուր:

Թապիաթըն պու հիքմէթինի տէ քէշֆէ չըգըշան սէլէֆլէրին գալլինճէ, ալէմտէ սէսին իւշ ճիհէթլէ գուհու-րու միւշահէտէ էտիլմիշ տիր, եանի պիրիսի հարաքէթի թապիյէ, տիկէրի հիսսիեաթը նէֆէսիյէ, վէ սալիսի գուվլէյի նութգիյէ իլէ հասըլ օլմագ-տա տըր:

Հարաքէթի թապիյէ իլէ հասըլ օ-լան սէսլէր, զահիրէն տույկուսու օլ-մանն վարլըգլարա, եանի աղան թաշ հալա վէ մատէնիեաթ վէ էմ-սալի շէյլէրէ մախսուս օլուպ, պուն-լարըն պագի զահիրտէ րէէսէն, վէ պագի տախի պիլ վասէթա պիր նէվի սէս չըգարմագտա օլտուղլարը էշի-տիլըր:

Հիսսիեաթը նէֆէսիյէ տախիլինտէ պուլունան ասվաթ, հայվանաթը միւթէլիֆէ սէսլէրի տիր քի, քէն-տիլէրինն մախսուս պիր տույկու, վէ եա արգու պապինտէ խուրուճ իթ-մէքտէ օլտուղու աննաշըլըր:

Փագաթը րուհ վէ նութգիեթ իլէ օլանլար, եալընը միւթաղը մախ-լուգաթ օլան պէնիյի ատէմէ մախ-սուս օլուպ, մէրամ աննամագ, վէ աննաթմագ իւզրէ վագը օլան թէքէլ-

լիւմլէրինն ասվաթը մէսմուսը տըր:

Հալ պու քի պունլար հէյէթի հա-լիյէսիյլէ ասվաթը միւթէլիֆէյի մէճ-մուէ օլտուղունա, վէ պագի գուշա-րըն, վէ ալէլիսուսու պիւլպիւլինն նաղմաթը հայրէթ միւթատը իլէ, ին-սանլարտա օլան տիլսուզան մագա-մաթըն գուլուպու ամմէնէ թէէսիր էտիճի պիր ինթիզամը թապիյէսի պուլունտուղունա տըգգաթ էտէն սէլէֆլէր, միւթէլիֆէ սէսլէրին տա-խի մասնուէն թահթը ինթիզամա ա-լընմասընտա, գուվլէթ վէ թէէսիր-լէրինն հէր հալտէ իզտիեատ պու-լաճաղընա գարար գըլտըլար:

Ահտ իւլ աթիգին ըիվանէթինէ նա-զարէն պու մէրագ էն էվլէլ Ղամէ-քին օղլու Յորուտան պաշլանըպ, օլ պապտէ քէսպ էթտիյի թէճրիւպէ, վէ մէհարէթի քեաֆիյէ սէպէպիյլէ պիւթինն չալկըճըլարըն, վէ գալվալ չալանլարըն բէտէրի նամըյլա եատ օլունմուշ տուր: (Ծննդ. Գ. 21)

Փագաթ պուլաւը միւպհիմ տիր քի մէրգում, սէսլէրի պիր նէվի նօթա իլէ պիթ թէտրիճմի թանգիմ էթտի, եօգ-սա չօպան օլմագ միւնասէպէթիլլէ էն էվլէլ պօղաղա միւշապիհ օլան գալ-վալը իհտաս, վէ տիկէր չալկըլարա անը մըգեանս մը էյլէտի:

Հէր նէ տախի օլսա սէսին հալա վասէթասըյլա ագ ճիյէրտէն պէտ էտէրէք, պօղաղ, կիւլիւֆ Տիշ, Տիշ, աղըգ, Տիշ, վէ տուսաղա տօգանարագ խուրուճ էթտիլինի, վէ պունլարըն հէր պիրիսինտէ պիր ֆասըլա, վէ տէ-րէճէ հիսս էտիլտիլինի պիլմէտիքճէ չօպան գալվալընը տախի ինթիզամա մուվաֆֆագ օլամանաճաղընը թա-պիաթը մապահաթ խապէր վէրի:

(Մապասի սօնրա)

ՈՒՍՈՒԼՈՒ ՔԻԹԱՊԵԹԻ ԹԻՃԱՐԵԹ

Իֆիմանի Ախսիսեհեն Տեմալ (սահիֆե 13)

Տէֆաթիւրի թիւճճարկէնին շէրաթի ինթիզամիյէսի:

1. Մուամէլաթը ճարկէնին խարիճտէ պիր շէյ պըրազըլմանեարազ քեաֆֆէթէն թահրիւրի:

2. Թարիւս վէ սըրասըլլա սարահաթէն գայսի:

3. Մապահաթըն վուգուհինի միւթէ-ազգըզլ գապթ էտիլմէսի:

4. Արաեա ախէր լաֆլ թահրիւրի միւմ-քին օլաճազ տէրէճէտէ խալի մահալլ թէրք էտիլմէսի:

5. Պօզուգ, վէ օգուհմասը միւշքիւլ եազը եազըլմամասը:

6. Միեանէյի սաթըրա քէլիմէյի վա-հիտէ տաթի իլավէ օլունմամասը:

7. Իշարէթլէ համիշի տէֆթէրէ գալիլ վէ քէսիր իպարէ իլավէ, վէ իսրաճ գը-լլնմամասը:

8. Շաեէտ պիր սէհվ վուգու պուլուր իսէ հաքք էտիլմէսի, օգուհուր տէրէ-ճէտէ պիր չիզի շէքիլէրէք իւզէրինէ իգ-թիզա իտէն թասհիհաթ թասթիւր, վէ սէ-պէպի եէվիյէ տէֆթէրինէ թարիիյլէ թահրիւր իտիլմէսի խուսուսլարընա տըգ-գաթ վէ իթինա օլունմազըլըգ իճապ էտէ-ճէյի, գանօննամէյի մէզպուրուհն պէշին-ճի պէնտինին ճիւմէյի ահքեամը իգթի-զասընտան տըր:

Իշպուլ շէրաթի ինթիզամիյէտէն մագ-սէտի գանօնի նէ տիր:

Պէյնէթ թիւճճար վուգու պուլան միւ-նազաատա, տէֆաթիւրի մէպուրդէնին իսպաթը միւտտաեա մէտարը գանաաթ, վէ տէլիլ աոտ օլունճազը գանօննա-մէյի մէզպուրուհն սէքիլինճի պէնտինտէ մուհարրէր պուլուհտուգուհն, վէ սըհ-հէթի իֆատէ վէ իտտաեա տէլալթէթ էտէճէք շէյին էլալթէտէ միւնթազամ պիր հալտէ պուլուհմասը լիւզիւմիւ վա-զիհէտէն օլտուգուհն պինաէն, տէֆա-թիւրի թիւճճարկէնին թաարիֆի գանօնա թաթպիզի, վէ մուամէլէյի նամէշըուէ-

նին վուգուհնտէն իհթիւրազ իտիլմէսի իգթիզա իտէր օլտուգուհն պէեանա հա-ճաթ եօղ տուր:

Տէֆաթիւրի մէզպուրէ թաարիֆի գա-նօն իւզրէ օլմանըպտա, նէվի տիկէր իլէ միւնթազամ հալտէ պուլուհնուր իսէ շա-եանը գապուլ օլա պիլթըմի:

Էվլէլճէ պէեան օլունտուգու իւզրէ ումուրու թիճարէթտէ միւթէատտիտ տէֆաթիւր իսթիմալ օլունա պիլիւր իսէ տէ, հէր քէսին քէնտի մէրամ վէ իս-թիւարի իւզէրինէ տէֆթէր թուլմասը էճնասը միւթէլիֆէ հասլ էտէրէք, ու-մումի սուրէթտէ տաիւրէյի ինթիզամա իտ-խալի, վէ հուսուլու մաթլուպու գանօնի միւմքին օլմանաճազընտան, տէֆաթիւ-րի սէլասէյի մէզպուրէնին թաարիֆի գա-նօն իւզրէ թուլուլմասը միւթլազ սիւ-րէթտէ էլպէմ, վէ շէրհի գանօնու թի-ճարէթին՝ օն տէօրտիւնճիւ պէնտինտէն իսթիւպաթ օլունճազը վէճհլէ, տէֆա-թիւրի սաիւրէ իսթիմալ օլունտուգու հալ-տէ, անլէրէ թէֆթէրուաթ գապիլինտէն օլաճազը, վէ հէր նէ գատար թահթը ինթիզամտա օլսալար, միւնթէրիտէն իս-պաթը միւտաաեա մէտար աոտ օլունա-մանաճազարը էմրի դայըր միւպհէմտիր:

Տէֆաթիւրի սէլասէյի մէզպուրէեթ թէ-ֆթէրուաթ գապիլինտէն օլարազ թու-թուլմասը ումուրճա միւգթազի օլան տէֆթէրլէր հանկըլարը տըր:

Տէֆաթիւրի սէլասէյի մուհարրէրէնին իսթիմալիյլէ մաթլուպու գանօնի հասլ օլտուգտան սօնրա, ումուրու թիճարէթ-տէ ժուրնալ տէֆթէրինէ միւթէֆէրի օլարազ, տէեուհաթ վէ մաթլուպաթ ի-շուն պիր էսամէ, վէ գանաեա իտխալ վէ իսրաճ օլունան մէպալիլին մուվա-զէնէսինի պուլմագ իւզրէ պիրտէ գասա տէֆթէրի թուլուլա քեաֆի, վէ պուհ-տան մաիտասը հէր քէսին իշ վէ իսթի-եարինէ րաճի տիր:

¹ Ատիկէ միւթէշարը ումուքէթլու վահսն էֆէն-տինին թէլիֆի օլտուգու հսլտէ ՎՄԱ թարիիյլէ պա իրատէյի սէնիյէ թապ օլունան, գանօննամէյի թիճարէթին պիր գըսմընա մախսուս ըիսալէյի թէֆ-սիրիյէ տիր:

ՖԱՍԼԸ ԵՎՎԵԼ

ԵԷՎՍԻՅԵ (ԺՈՒՐՆԱԼ) ՏԷՖԹԵՐԻ

ԵՖՎՄԻՅԵ տէֆթէրի հանկըսը տըր:

Ուսուցող թիճարէթտէ եֆվմի վուգու պուլան տէնուն վէ մաթլուպաթը, վէ իշթիրա վէ ֆիրուսթ օլունան էմվալ իլէ ալընան վերիլէն հէր նէվի սլնէտաթը, վէ պիր թարաֆտան քէշիտէ օլունմուշ օլարագ գապուլ օլունան, վէ ճըրօ վիէ ախլ եաթստ եէտի ախէրէ հէվալէ գըլընան, բօլիյա վէ (աթթսիմէ) եանի էմրէ մուհարրէր թահվիլաթը, վէլ հասըլ թիճարէթէ միւթէալիգ օլարագ, ճէրէեան իսէն քեաֆֆէյի մասլահաթը, վէ ուսուցող պէյթիլէնէ տաիր օլարագ վուգու պուլան ֆիլճիլմէ մէսարիֆաթը բէյտէրբէյ գայա վէ թահրիր էթմէք իւզրէ իսթիմալ օլունան տէֆթէրէ, եէվմիյէ թաապիր օլունուր:

Տէֆթէրի մէզպուրէ մէսարիֆաթը պէյթիլէ բէրաքէնտէ սիւրէթիլէ եազըլմանեղպտա, հաֆթատա վէ այտա պիր թօի եէքիւնիւ եազըլսա ճաիլ օլա պիլիֆի մի:

Մէսարիֆաթը պէյթիլէնին գայտը տէֆթէր օլունմասը պիր գաչ միւթալաեա միւսթէնէտ տիր, վէ օնլարտա, 1. Վագը օլան սարֆիեաթըն խաթըրտան չըգմամասը. 2. Վուգու պուլան մէսարիֆաթըն տաիմա կէօղ էօնիւնտէ պուլունարագ հատտը իթիտալը թէճավուզ իթտիրիլմէմէսի. 3. Էկէր ուսուցող շէրիք վար իսէ հէմ գիմմէթէ կէշէն մէպլաղըն պիլինիս, վէ հէմտէ էմիեթթիլին մուհաֆազա գըլընմասը 4. Իֆլասիեթթ վուգուլիտէ ասհապը մաթլուպուլն օլ պապտէ իգնա իտիլմէսի. 5. Ուսուցող հիսապ վէ տէֆթէրէ թիսեթթ գըլընմըշ օլմասը խոսուսլարընտան իպարէթ տիր:

Պունլարտան մէսարիֆաթը պէյթիլէնինտէ եէվմէն ֆի եէվմէն գայաը տէֆթէր օլունմասը իւզիլմիւ իսթիտալ օլունուր իսէտէ, պու միսիլիւ մէսարիֆաթը եէվմիլէ ճիւզիեթթ մագուլէսինտէն վուգու պուլահաղը, վէ պիր էլ քեաղըտընա եազըլպտա այ պաշընտա միւսթէն տէֆթէրի մէզքիւրէ նագիլյ-

լէտէ մագապիտի մէզպուրէ հասըլ օլահաղը ճիւզիլէ, օլվէճիլէ իճրասընա գանօննամէյի թիճարէթին իւզիւնճիւ պէնտինտէ մէսաղ պուլընտուղու տէրքեար տըր:

Իշպու տէֆթէրին ուսուլ վէ ինթիգամը նէ տիր:

Բէսմի վէ ղայրը բէսմի օլարագ իքի նէվի ուսուլ վէ ինթիգամը օլուպ, բէսմիսի գանօննամէյի հիւմանեուլ թիճարէթին պէշիւնճի պէնտի իճապընճա, տէֆթէրի մէզքիւրէ հէնուզ պիր շէյ եազըլմագսըզըն թիճարէթիսանէնին թաեին պուլեուրտուղու մէմուրուլն պէհէր սահիֆէսինէ նօմէրօ վագըլլա գաչ եապիրագտան իպարէթ օլտուղունու գիլիլնէ թահրիր, վէ սէնէ պաշընտա տաիսի սահիպի մուվաճէհէսինտէ իսթամը տէֆթէրէ սահ քէշիտէ էթմէսի տիր:

Մէզքիւր թէքէլիլիֆաթտան հասլ օլահաղ մուհասէնաթ նէ տիր:

Թիւճճարանըն մուսթէլաթը ճարիլէսի հագըրնտա լեազըմ կէլէն էմիեթթի քեաֆիլէ, զիքր օլունան եէվմիլէ տէֆթէրինտէն հասըլ օլահաղընա, վէ հէր մուսթէլէնին հէր սաաթ տէֆթէրի մախսուսուսա գայտ իտիլմէսի տալիլ միւշքիւլաթ օլահաղընտան, տէֆթէրի մէզքիւր տէկէր տէֆթէրլէրէ ֆիհրիսթ մագապընտա պուլընարագ, մուսթիսարէն հէր պիր խոսուս տէֆթիլի մախսուսսէսինէ անտէն նագլ գըլընահաղընա պլինաէն, տէրուինտէն եապիրագ իլարաճը, վէ իսթէնիլէն վագըթ միւրատ օլունան մահալինէ իպարէյի վահիտէ իտիսալի կիպի սիւսթէթ թէտարիք շէյլէր իւշիւն մուսթէլէյի բէսմիեթյի մէզպուրէնին մանի վէ հաիլ օլահաղը տէրքեար տըր:

Ղայրը բէսմի օլան իլթիգամը նէ տիր:

Օ' տա գաիտէյի միւթթէթիգէեթ թէվֆիգան թանգիմ օլունմասը տըր քի, թաարիֆ իլէ թէֆհիմի գապիլ օլամանահաղընտան, վէ խոսուսա այրըճա թաալիմ միւհթաճ պիր ֆէնն օլտուղունտան, էրպապընա, վէ մախսուսէն թապ օլունմուշ քիթապլարընա միւրահաաթլա թէալիլմիւ, միւգթագիեաթը գարուրիլէտէն տիր:

(Մապուսի սօնրա)

Տ Ո Ւ Խ Ա Ն

Բէսիմոնէ Կէօրիւլէն Ամէրիգա վահ-
չիլէրինին եապանի աղած ֆիլիպէրին-
տէն եափըմը չուպուգ, վէ թօփ-
րադտան եախօտ թաշտան մաամուլ
գալեօն՝ իլէ թիւթիւն իշմէքաէ օլ-

վազթի իլէ պիզիմոնէ էօյլէճէ թիւթ-
աիւրիւր օլտուղումուղու տէր խաթըր
էթտիրէճէք պիր:

Խուսուսա քի թիւթիւն իշմէք ա-
տէթի զաթէն պիզլէրէ Ամէրիգա
եատիկեարը օլտուղու մէրվի խաու-

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸ ԱՏԱ ՎԱՅՏԻԼԷՐԻ

մալարը, էլպէթտէ շիմոնի սիկարաեա
թէպտիլ էթտիլիմիզ թիւթիւնլէրի,

Պալեօն, գափագ հարպ կէմիսի տէ-
մէք խէ տէ, թէչպիհէն պիւեիւք լիւլէ-
լէրէ միւպալաղա սիւրէթի իլէ խոմ օլ-
մուշ տուր:

յինտէն, վէ պու ըիվաեթթ տէլալէ-
թիլլէ ճնլար պիզէ ույմուշ օլմաեիւպ,
ատէթի մէզպուր օրատան մանգուլ
օլտուղճա հալլիլլէ պիզիմ ճնլարա իթ-
թիպա իլլէմիշ օլմամըզ խաթիտալ օ-

լունաճաղընտան, պէտաեէթի մատ-
տէտէ պիզիմտէ ծնլար կիպի էլիմիզէ
լիւէլի չուպուգլարը ալմըչ պուլուն-
մամըզ իճապ իտէճէյի պէտիհի տիր:

Շու գատար քի պու միսիլու ատի
աղաճլարտան, վէ չամտան եափըլան
չուպուգլար, պիր թագըմ քէօյլիւ
չիֆթճի վէ ըհնճպէլէրիմիզէ միւն-
հասըր գալըպ, շէհրիլէրիմիզտէ քի-
պարլաշտըգճա քիպարլաշմըչ, վէ էլ-
մասըր սալաթլը վէ ելլտըզ թաշը
քէհրիպար թագըմլարա, վէ քիրազ
գըզըլճըզ վէ եասէմին աղաճլարա,
շէշխանէլի, թըրթըրը վէ եալտըզը
լիւլէլէրէ, վէ սաիր էնվաի սիւսլէրէ
գատար եօլ ալմըչ տըր:

Իշպու միւզիրը ատէթ իքինճի, վէ
թէրքի միւմքինսիզ կիպի պիր թապի-
աթ հիւքմիւ ալարազ, պիւթիւն միւ-
թէմէտտին մահալլէրտէ, վէ խուսու-
սույլա միւքիմիզտէ, հիւքիւմէթճէ
թահթը թահտիտ վէ ինհիսարա ալըն-
մըչ վէ ըհամի պէղաեէթ արթըրըմըչ
իքէն տախի: քիւլլիւէն թէրքինտէն
կէչտիք թախֆիֆի պիլէ գապիլ օլամա-
մըչ, վէ քիպարլարտանթուլ տա էն
էտնա ատամլարա վարասըեա գատա
զանն էտէրսին մալլէրինէ զարազլարը
վար տըր կիպի, հիշ պիր նիեէթէ
մէպնի, վէ զէրրէ թիւմա պիր մէն-
ֆաաթա միւպթէնի օլմատըզը հալտէ,
հէր քէս հալինէ կէօրէ եէվմիյէ պիր
մըգտար ազճէսինի աթէշէ աթըպ
իհրազ էթմէք չապասընտա օլտուզու
տէրքեար պուլունմուշ տուր:

Մէգքիւր միւզիրը ատէթին Ամէրի-
գա վահիլէրինտէն պիզէ սիրաեթի
իլէ պէրապէր, մաեէթինտէ պիրտէ
թօղունուն էնֆիյէ նաւըյլա պուրու-
նաշէքիլմէսի ճիհէթի աթթըրըմըչ տըր

քի, արթըզ պու իքինճինին սիւրէթի
իաթիմալի շէքիլի շէյլէրտէն օլմատը-
զը հալտէ, ալթուն վէ էլմասըր գու-
թուլար իլէ ալգըչլանմագտա, վէ կէ-
րէք պու կէրէք թիւթիւն տէնիլէն
զէհիր օթու հաեաթպախշ պիր շէյ
տիր կիպի տօթտան տօթա, վէ խա-
նէ սահիպինտէն միւսաֆիրէ իքրամ
վէ հիւրմէթ մագամընտա գուլանըլ-
մագտա տըր:

Էկէրչի մագարրաթընը քիմսէ ին-
քեար իտէմէմէքտէ իսէ տէ, պիր տէ-
ֆա ալըչըլտըգտան սօնրա չօզլար
թէրքի թարաֆընը տա իսթիեար է-
տէմէեիպ, օլսա օլսա տուխաննուչլար
էնֆիյէ գուլանանլարա վէ էնֆիյէ
իաթիմալ իտէնլէր իսէ թիւթիւն իշէն-
լէրէ մուխալէֆէթ, վէ պիրսինին տի-
կէրինտէն մագարրաթըր ազ օլմասը
խուսուսունու սէրրիշտէյի թէպրիեէյի
զիմմէթ իթմէքտէ տիրէր:

Պու իֆատէմիզէ հազիգ վէ մէշ-
հուր տօթթօրլարտան պիր զաթըն,
ալէմէ թիւթիւն իաթիմալի մագարրա-
թընը իյլան վէ իզահ էտէր կէզէր
օլտուզու հալտէ, քէնտի էլինտէն էն-
ֆիյէ գուլթուսունուն պիր լահզէ պի-
լէ տիւշմէմէքտէ օլտուզու տէլիլի
քեաֆի տիր:

Մագարրաթըր թարաֆընա աթֆը
մագալ օլունտուգտա, թիւթիւնին
միտէ, կէօյիւս, վէ պիւթիւն սինիր-
լէրէ, էնֆիյէնին իսէ կէօզ գուլազ,
վէ պէյնէ թէէսիրաթըր միւզիրէյի
քիւլլէյէսի օլտուզու չօզլար ինտինտէ
միւսէլլէմ, վէ իլթիզամը թարաֆընա
պիր ֆէրտին պիլէ կէտէմէզ օլտու-
զու էմրի զայրը միւպհիմ օլուպ, իզա-
հաթընա լիւզիւմ օլմատըզընտան պու-
րատա զէյլէն իշար էտէճէյիմիզ պա-

զի քէշֆիեաթը թըպպիյէնին ֆաիտէ-տէն խալի օլամանեաճաղը իւմիտի իլէ պէրապէր, իքի սէնէ գատար ագտէմ պիր զաթ իւզէրինտէ վուգու պու-լան, վէ թանըեանլարտան չօգլարըն մալիւմիւ պուլունան պիր զարիպ վէ միւտհիշ հալին հիքեանէսիյլէ իքթի-ֆա օլունաճագ տըր:

Պու զաթ գան վէ սինիր իւզէրին-տէ պիր խասթալըզա տիւշար օլմուշ ուտու, պէրայի թէտալի մաալիւմ վէ մէշհուր օլան աօգթօրլարտան պիրիսի ճէլպ օլունտուգաա իլլէթինին իգ-թիզասընճա դօլունտան աֆիեօնլու պիր շիլինկա իճրա իտէր:

Սէն մի իտին պու ամէլիեաթը եա-փան, պիր տէ նէ պագարսըն նակեա-հան խասթա պանըլըպ էլտէն կէտէր, տօգթօր շաշըրըր, խասթա սահիպինի պիր թէլաշը ֆէվգ էլ ատէ տիր ալըր, եաիմատըզլարը շէյ գալմամը իքէն, խասթատան պիր ճիւղի հարաքէթ տախի միւշահատէ էտիլէմէտիյինտէն թըպճա քիւլլիւ իւմիտլէր գաթ օ-լունուր պիթէր:

Լաքին խասթա սահիպի թէտպիրին արգասընը քէսմէելպ սաաթլար իլէ ուսուլ բէրտէտէն գուլաղընա սէս վէ-րէրէք, վէ պիր չօգտա թէտապիրի միւզթաղիեէյի սաիրէ իլէ պէրապէր, պիր թարաֆտան տա սօղումանեա եիւզ թուլթան վիճուտինէ ֆանէլա պիւրէ-րէք, պիր գաշ սաաթլարտան սօնրա աերլմասընա մուվաֆֆադ օլունմուշ, վէ ինտէթ թէֆթիւ, պու զաթ թիւ-թիւնիւ գարարսըզ գուլլանըր օլմա-սընտան, գանը պիր տէրէճէ զէհիր-լէնմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պարու-թուն փարլամասը եալանտան պիր ա-թէշ կէօթէրիլմէսինէ մի թէվադգըֆ

օլտուղու կիպի, աֆիօն տախի մէր-գումուն գանընա թէէսիր էտէր էթ-մէզ աալընտա օլան թիւթիւն զէհիր-լինին ալէվլէնմէսինէ վէսիլէ օլարագ գըլ գալմըշքի պիւսպիւթիւն զէհիր-լէնիպ պիթէեօրումուշ, եալսօտ խաս-թէ սահիպինին իւմիտ քէսիքլիյի իլէ կէրի շէքիլմէեէրէք թէտպիրէ տէվամ էթմէսինտէն գուրթարըլմըշ օլտու-ղու թէպէյեիւն էթմիշ տիր, քի պու զաթ էլան հանաթտա օլուպ չօգլա-րընըն թանըտըզը տըր:

Կէլէլիմ ճիհաթը թարիխիյէեէ, Ա-մէրիգանըն քէշֆիեաթն էվլէլ տիւն-եանըն պու գըթասընըն պիր թարա-ֆընտա թիւթիւն վէ էնֆիյէ իսթիմա-լի վազը օլուպ օլմատըզը մէճհուլ իսէ տէ, թարիխճէ մուգայեէտ տիր քի, Ամէրիգանը պուլմուշ օլան ֆըրիս-տօֆ Գօլմուպս քէշֆ էթտիյի մահալ-լէրին պիր տէրէճէեէ գատար խարի-թասընը եափարագ միւհթաճը թա-հարրի օլան եէրլէրի կէօթէրմիւշ, վէ Սպանիա գըրալիեէթինէ թէպլիմտէն սօնրա վէֆաթ էթմիշ իտի:

Գօլմուպսուն տիկէր ըէֆիգլէրին-տէն Բօնս Տը Լէօն նամ քիմէանէ ա-խիրէն Ամէրիգանեա կէտիպ, վէ Սպան-եօլա ատաոր վահշիլէրի իլէ քէսպի իիթիլաթ վէ իւլֆէթ էթմէտէ, պիր կիւն աղըզլարընտան Լուգաի ատա-լարընտա պիր փունար վար տըր քի, Օնուն սուեու իլէ եայգանանլար թա-զէլէնիր վէ կէնճէլիր տէտիքլէրինի էշիտիր:

Բօնս տը Լէօն պու ըիվանէթին մու-վաֆըզը ագլ վէ հիքմէթ օլմանեաճա-ղընը պիլտիյի հալտէ տախի, միւրա-տը եէնի եէնի եէրլէր պուլմագ օլ-տուղունա, վէ չու հանաթ փունարը

տենիլէն սուեուն պիր պաշգա ճիհէթ-
լէ խասսիեէթի օլմասը մէհուզ պու-
լունտուղունա մէպնի օլ թարափլարը
տախի թահարրի էթմէքտէ իքէն ,
պիր արալըզ զաեէթ միւֆէրրիհ վէ
չիմէնզար , վէ էնվարի րէհահն շիւքիւ-
ֆէ վէ տահա նէչէ հայրէթպախչ նէ-
պաթաթ իլէ բիւր ասար պիր նիմճէ-
զիւրէնէ թէսատուիֆ էսուպ իսմինի
ժըօրիսա թէսամիւէ էյլէմիշ տիր քի , չի-
չէք պաղչէսի մանասը վէրիր :

Մէրգում իշպու չիմէնզարտա մէս-
քիւն օլան վահչիլէրին թիւթիւն իշ-
տիքլէրինի կէօրիւպ , վէ եղուսեան
դաշսա միւշապիհ օլարագ եհնի պուլ-
տուղու ճէսիմ պիր պէլտէնին թէպ-
չիրի իլէ պէրապէր օրասընըն հէտի-
եէյի պիհիեէյի մախսուսէսի օլմագ
իւզրէ պիր մըգտար շէյ ալարագ օլ
վագըթ փըրանսանըն կատարինէ նա-
մընտա օլան գըրալիչասընա թագաթիմ
էյլէմիշ :

Պիւթիւն էվրօպա գըթասընտա
միւճիւպիւ րաղպէթ , վէ մուազգամ
զէվաթ ինտինտէ իսէ վէսիլէյի հիւր-
մէթ օլմուշ , վէ հէր սընըֆ ինտանլա-
րա գատար ինթիշար պուլմուշ օլտու-
ղու , էհէմիւիեէթի մահալլիեէսինէ իս-
թինատէն օլուպ , մէնֆաաթ վէ նէ-
ֆասէթինէ նազարէն տէյիլ տըր :

Իսմինին էրմէնիճէ ծխախոտ վէ
թիւրքճէ Թիւթիւն տէնիլմէսի թիւ-
թէրէք եանմասընտան ալընմըշ օլտու-
ղու , վէ Արապճա էնժիյէնէ Թիւրք-
ճէ պուրուս օմու վէ էրմէնիճէ ֆժա-
խոտ թէսմիլէ գըլընմասը տախի օ
գապիլաէն պուլունտուղու տէրքեար
տըր :

¹ Պագի միւվէրրիլէր տախի պուճու
Սպանիա գըրալը էլիզապէթ եագըեօրլար :

Փագաթ պիւթիւն էվրօպատա իս-
մի հալինտէն ալընմաեըպ մահալլին-
տէն ալընմըշ տըր , չունքի իշպու մահ-
սուլուն էն զիեատէ չըգար օլտուղու
ախիրէն քէշֆ օլունմուշ օլան , վէ շը-
մալի Ամէրիգանըն ճիւնուպու շարգի-
սինտէ վագը Անդիլեան ատալարըն-
տան պիրիսի պուլունան Թապագօ իս-
միլէ եատ օլունմագտա , վէ կէրէք
թիւթիւնէ վէ էնֆիյէեէ , կէրէք
պունլարըն վազ օլունաճաղը գութու-
լարըն իսմինէ Թապագօ տէնիլմէքտէ
իտույի տէրքեար տըր :

Լ Ա Շ Ը Գ Գ Ա

Ամէրիգա աթըպպաի մէշուրէսին-
տէն տօգթօր Համմանա իլէ տօգթօր
Սէյրըն թիւթիւն իսթիմալի մագար-
րաթընա տալիւ էթմիշ օլտուղլարը
միւպահասաթտան խիւհասէ :

1. Թէրքիպաթճա քէմալէ վապըլ
օլմատան թիւթիւն իսթիմալինէ սա-
լիք օլանլար սինիր զաափլըղընա , զիհ-
նի վէ ֆիքրի պօզուճու պէյն խաս-
թալըղընա հէտէֆ օլուրլար :

2. Չօճուղլարըն վէ կէնճլէրին թիւ-
թիւն իշմէլէրի ճէսէտլէրինին նէշվ
ու նիւմա պուլմասընա էն պիւեիւք
մանի տիր :

3. Թիւթիւն իշմէլիքտէ պիր չօգ-
ճա թիւքիւրմէլիլէ մէճպուրիեէթ
հասըլ օլաճաղը թապիլի տիր : Հալ
պու քի պու թիւքիւրիւք աղըզտա
րէյտա օլան էն միւհիմմ հազմ իթ-
աիրիճի սալեալարը տա պէրապէր-
ճէ տըշարը աթտըրըր իտույինտէն ,

¹ Իսթանպուլուլարըն պա խուսուս էն-
գարէլիլէրին պուրաեը նազարը տըգգա-
թա ալմալարը խասսէթէն իթթար օ-
լունուր :

Թաամ իլէ գարըշմագ իչուն աղըզտա հասըլ օլան սալեա աղալըր, միտէ զաափլանըր, վէ պինաէն ալէյհ հագմա կիւճիւք չէքիլիր:

4. Պու սալեանըն թիւքիւրիւմէ-եիպտէ եուտուլմասընտա տախի թիւթիւնտէ օլան վէ նիգօթիւն թէտիլյէ գըլընան պիր նէվի զէհիր իլէ միւլամմէ օլաճաղընտան պու զէհիրն պիւթիւն վիճուտէ, վէ գանա սիրա-եէթինի միւնթիւն օլուր:

5. Թիւթիւն իսթիմալինին կէօզէ, վէ գուլաղա տախի, զաեէթ միւզիրըր օլուղու թիւթիւն իսթիմալ էտէն կէնճլէրտէ փէք չօգ կէօզլէրի պօզուգըր միւշահատէ օլունմսւշ օլմասըլա միւսպէթ տիր:

6. Թիւթիւն գուլանմագտան ալէլ ումում պինիր աղըրսը, ույգուսուղլուգ, հաղիմսիղլիք, վէ ֆիքիր զաափլըղը խասթալըղլարը իրաս էթտիլի մէշհուտ տուր:

7. Ֆըրանսանըն մէքթէպ թալէպէլէրի իչինտէ թիւթիւն իսթիմալ էտէնլէր իլէ էթմէեէնլէր պէյնինտէ թէգատտիւմէ աղիւմ ֆարգլար միւշահատէ օլունարագ, հիւքիւմէթ տէվլէթ մէքթէպլէրինտէ թիւթիւն իսթիմալինի քիւլլիւէն մէնն էթմիշ տիր:

8. Թիւթիւնտէ մէվճուտ օլան նիգօթիւն քէսրէթլէ իչէրիւէ կիտէր իտէ, գալպին իչլէմէսինի տուրտուրթիմագըլա գանըն հէմ ճէվլանընը հէմտէ գուվլէթինի աղալտըր:

9. Նիգօթիւնին պէյն վէ սինիրլէր իւզէրինէ զէհիրլի թէէսիր էթմէմէսի ֆարղ օլունսա պիլէ, ճէսէտին վէ պէյնին պէսլէնմէսինէ մանի, վէ պու եիւզտէն պիւեիւք զարարը միւէտտի օլմամասը գապիլ տէյիլ տիր:

10. Թիւթիւնիւ պուրունտան չըգարմագ, վէ նիւմ սիւրէթտէ օլուն չըգմագ, պուրունուն իչէրքի նէմնաք զարընը, վէ ալէլումում պօղաղ պուրունուն գուրուտուր, վէ պու եօլտա տախի սըհէթէ մազարրաթըր տօգունուր:

11. Թիւթիւն իսթիմալինտէ պուրունտան, օճագտան խուրուճ էտէր կիպի գուրու վէ ըսըճագ օլարագ չըգան հալա սէս կիւզէլլիլինի մահվ գըլար, պինաէն ալէյհ կիւզէլ սէսինի զայպ իթմէք իսթէմէեէնլէր թիւթիւն իսթիմալ իթմէմէլի, պաշաեանլարտա թէրք էթմէլի տիր:

12. Վէշասըլ սապահլարը աղըզտա օլան տաթսըղլըգ, վէ եէմէք իչուն իչտիհասըղլըգ, էլլէրտէ տիլլէրտէ տիտրէեիշ, վէ վիճուտտա հալսըղլըգ չօգ տէֆա թիւթիւն իսթիմալ էթմէնին նէթիճէյի մազարրաթըր տըր:

Թէնպէքիւ իսթիմալինէ կէլինճէ պիր թէշպիհ իլէ սէօղիւ խիթամ էթմէք իսթէրիւ:

Պիր կիւն գաղինճուն պիրիսինտէ իւշարգատաշ պիր միւճատէլէտէ իտի:

«Մաստիգայը սուլու իչմէլի» տէր իտի պիրիսի տիկէրինէ:

Մէրգում տախի «Խայըր սուլուսու միտէեէ զաափլըգ կէթիրլըր սուսուղ իչմէքէյի տիր» տէեու իսրար էտէրտի:

Իւշիւնճիւ արգատաշլարը պիրտէն սէօղլէրինի քէսէրէք, «Պիրատէրլէր տէսի. նաֆիլէ միւճատէլէ էթմէեի-նիղ պունուն սուլուսու իսթիսղա էտէր սուսուղու վէրէմ, պագընըզտա իսթէր սուլու իչինիղ իսթէր սուսուղ»:

Թիւթիւն իլէ թէնպէքիւնիւն պիր պիրինտէն մազարրաթճա ֆարգըր տախի, պու գապիլտէն օլուղունտան թաֆսիլէ հաճաթ եօգ տուր: